

МУЛЬТФІЛЬМИ В ЖИТТІ МАЛЮКА

Звучить банально, але маленькій дитині постійно потрібна увага батьків. А мамі з татом іноді потрібно займатися своїми терміновими справами, просто відпочити в тиші і спокої. Іноді питання вирішується просто: батьки вмикають Гаджет, знаходять канал з мультфільмами і йдуть, залишаючи дитину наодинці з картинками що миготять. Дорослі отримують необхідний перепочинок. А що отримує дитина?

На жаль, досить часто малюк в такій ситуації змушений дивитися мультфільми вельми сумнівної якості, які постійно перериваються рекламою. На спеціальних дитячих каналах реклама заборонена, але в загальному доступі на YouTube таких каналів катастрофічно мало. Окрім того, протягом останніх років на телебаченні з'явилась велика кількість мультфільмів різних за

тривалістю, якістю зображення, графіки, смислового навантаження, що породжує роздуми відносно їх впливу на розвиток і становлення психіки підростаючого покоління. Коли дитина безконтрольно дивиться Гаджет, це має **загрозливі наслідки**:

- ✓ малюк перенапружує зорову і нервову системи;
- ✓ отримує з екрану інформацію, яку не завжди може сприйняти, йому не вистачає знань та досвіду;
- ✓ дитя може почати копіювати поведінку персонажів мультфільмів, і не факт, що це будуть позитивні персонажі;
- ✓ у нього виробляється банальна звичка сидіти перед Гаджетом і отримувати всю інформацію тільки від нього.

Сучасними світовими дослідженнями встановлено, що **ранній і тривалий перегляд мультфільмів призводить до**: недорозвитку вищих коркових функцій, гальмування власної активності дитини, порушень мови, гіперактивності, порушень поведінки, мутизму.

На сьогоднішній день в психологічній практиці з'явилися нові терміни - екранна аддукція та мультиплікаційне спустошення. **Екранна аддукція** - це стан, коли дитину неможливо «відірвати» від мультфільмів, і вона ладна дивитись їх цілий день. При вимушеному «відриві» від екрану дитина впадає в істерику і заспокоюється тільки при поверненні до перегляду.

Мультиплікаційне спустошення - це, коли після тривалого перегляду мультфільмів, в поведінці дитини спостерігаються апатія, депресія, зниження загального тону.

Хтось заперечить: «Але це ж мультфільми! Їх же і роблять саме для дітей, що в них може бути поганого?!». Що ж, давайте розбиратися по порядку.

Американська академія педіатрії (The American Academy of Pediatrics) та Всесвітня організація охорони здоров'я, педіатри, рекомендують взагалі заборонити перегляд телебачення дітям які не досягнули трьохрічного віку. Дітям у віці 3-5 років дозволяється переглядати «високоякісні дитячі передачі» не більше 30 хв. в день. Постає питання, на чому ж ґрунтуються дана заборона?

Перш за все, вона пов'язана з особливостями сучасних мультфільмів: занадто велика швидкість подачі відеоряду; відсутність сюжетних пауз для усвідомлення того що відбувається; надлишкова багатосерійність, яка утруднює запам'ятовування сюжету; розбіжність вікової адресації образу героя, змісту його мови і контексту його діяльності; невідповідність сюжету реальній життєдіяльності дітей дошкільного віку, його надмірна складність; неприродність, химерність персонажів; надлишок спецефектів, які закривають зміст подій і ускладнюють сприйняття сюжету.

Якою має бути тривалість перегляду мультфільмів?

В ранньому віці, щоб у дитини не стомлювалися очі і зберігався рівень сприйняття, один сеанс може тривати близько **п'ятнадцяти хвилин** (але не більше двох сеансів в день). Чим доросліший малюк, тим більш тривалими за часом будуть перегляди. Якщо **Ви помітили негативні наслідки** занадто довгого перебування перед ґаджетом (порушення сну, плаксивість, підвищена емоційність), **варто обмежити перебування малюка перед екраном**, та скористатись заспокійливим трав'яним наваром який рекомендовано для дітей (**обов'язково проконсультуйтеся з лікарем!**).

Які мультфільми обрати для перегляду?

Одне з найскладніших запитань. Багато що, звичайно, залежить від вподобань батьків: хтось визнає тільки старі радянські

мультфільми, а хтось є зятим шанувальником творчості Уолта Діснея. Але є кілька загальних рекомендацій:

1) для зовсім маленьких дітей вибирайте короткі мультфільми із закінченою історією;

2) намагайтеся зупинити свій вибір на мультфільмах з нескладним, зрозумілим сюжетом, більш-менш адекватними персонажами і чітко вираженою мораллю;

3) стежте, щоб мультфільм був барвистим, але не строкатим, звертайте увагу на музичний супровід.

Більшість з нас, дорослих, любить мультфільм «Їжачок у тумані». Але дитині двох-трьох років буде незрозумілий сюжет, забарвлення на екрані здадуться занадто похмурими, а деякі моменти взагалі можуть викликати страх. А, наприклад, мультфільм «Маша і Ведмідь» цілком відповідає всім трьом зазначеним критеріям.

Безумовно, мультфільм мультфільму різниця. Важливо відповідально ставитись до вибору мультиплікаційного матеріалу, пропонуючи увазі дитини лише добрі та повчальні мультики, які не містять сцен насильства, чи яскравих прикладів девіантної поведінки, сприяють розвитку дитини.

Обов'язково обговорюйте з дитиною щойно переглянутий мультфільм, програвайте хід подій, побачене.

Мультфільми - це ще один спосіб пізнання світу для малюка. Важливо тільки, щоб це пізнання відбувалося за Вашої участі.

Спільний перегляд виявиться не лише дієвим способом винесення з мультфільму усього найкращого, прищеплення дитині певних моральних якостей, розвинення її знань та уявлень про світ, а й допоможе налагодити емоційний контакт з дитиною, краще розуміти «її світ».

Пам'ятайте, що ні один мультфільм або передача не замінять живе людське спілкування.

Давайте визначимося, що ми очікуємо отримати від того, що дитина дивиться мультфільм:

- вільний час батьків для заняття своїми справами;
- відносну тишу в кімнаті (перегляд мультика зазвичай супроводжується сидінням на дивані без гучних ігор);
- розвиток деяких навичок, навчання чому-небудь;

- подяку малюка.

Кожен з цих пунктів по-своєму значущий. Але як би там не було, краще трохи обмежувати час перегляду мультфільму. Рідко хто його дотримується, проте щосили дивуються звідкіля проблеми із зором у їх дитини.

Для перегляду дітьми мультиплікаційних фільмів варто ввести кілька правил:

1. Якщо дитина ще не бачила мультик, то в перший раз вона його дивиться тільки з батьками. Протягом всього мультфільму необхідно коментувати дії персонажів, показувати своє ставлення до подій. Саме від Вас залежить яким чином буде сприйнята та або інша ситуація. Це найкращий час, щоб пояснити дитині, що красти - недобре (серіал «Даша-мандрівниця»), йти від батьків - тим більше («Гуси-Лебеді»), а допомагати іншому - позитивний вчинок («Ріпка»). На прикладі головних героїв можна показати до чого призводить неслухняність («Оленка та братик Іванко»), як засмучують пустощі («Курочка Ряба») і багато іншого.

2. Перед спільним переглядом батьки повинні бути на 100% впевнені в тому, що буде відбуватися на екрані. Якщо Ви не бачили мультик, краще не показувати його дитині. Адже раптом страшне чудовисько в середині перегляду залишить страх у душі малюка? Або несподівана розв'язка розтривожить чутливе дитятко? Щоб знати відповідь на запитання «Чому вчить цей мультфільм?»

Необхідно переглянути його заздалегідь.

3. Обговорення перегляду після закінчення. По-перше, це зближує батьків і дітей (ще один привід для спілкування). По-друге, переказ сюжету розвиває пам'ять, покращує уяву, вчить осмислювати те, що відбувається, проводити логічну побудову. Надалі дитина зможе самостійно переглядати мультик, переказуючи Вам побачене. Знайому лінію сюжету краще не переказувати, а обговорювати деякі сцени: чим запам'яталися, хто як вчинив, чому саме так (запитати думку дитини).

Завдяки цим нехитрим правилам, Вам стало легше спілкуватися один з одним.

Тривалі розмови навчають дитя описувати побачене, більш складно поєднувати слова в реченні.

Ніхто не закликає Вас, шановні батьки, ніколи не пускати дітей до телеекрана. Але нехай Вас завжди турбує таке питання: *"Що зараз бачить моя дитина по телевізору й до чого це призведе?"* А якщо Ви забороните своїй дитині дивитися неякісні мультики, обов'язково дайте щось натомість. Нехай у Вашій фільмотеці буде багато добрих, розумних мультфільмів та дитячих фільмів, щоб у дитини був вибір. Знайдіть у телепрограмі, YouTube каналі (чи інших насіях) і запропонуйте дитині подивитися ті телепередачі, які Ви вважаєте корисними. Формуйте смак своєї дитини вже сьогодні, і тоді завтра вона сама не захоче дивитися низькопробну (і частіше всього некорисну) відеопродукцію. Обговорюйте з дитиною все те, що вона побачила на екрані.

Правильні мультфільми, телепередачі здатні:

- стати хорошими помічниками у вихованні. У деяких персонажів діти переймають манери поведінки, їх вміння взаємодіяти з навколишнім світом. Деякі вчать доброти, щирості, поступливості і співпереживання. Вчать не здаватися, боротися зі злом і справлятися з усіма труднощами;

- хороші мультфільми розвивають креативність дітей. При перегляді яскравих, неординарних картинок включається фантазія, нестандартне мислення і може бути початком творчості;

- розвивати мову. Слухаючи грамотну та красиву мову героїв мультфільмів, діти поповнюють свій лексичний запас і можуть у хорошому сенсі здивувати батьків деякими висловлюваннями та афоризмами;

- розвивати уяву, пам'ять і мислення дитини. Це відбувається в процесі сприйняття і аналізу того, що відбувається порівняння, встановлення логіки, послідовності подій, а також міркувань за підсумками переглянутого;

- навчатися навколишньому світу, з їх допомогою дитина може навчитися рахувати, читати, говорити іноземною мовою, вивчати геометричні фігури, кольори і отримувати різні енциклопедичні знання.

Приємного Вам перегляду!

Використані інтернет джерела:

<https://vopnl.vn.ua/one?st=292>
http://chruskyi.te.sch.in.ua/dlya_batjkiv/muljtfiljmi_v_zhitti_ditini/
http://pisochn-dnz3.edu.kh.ua/storinka_praktichnogo_psihologa/poradi_batjkam/vpli_v_muljtfiljmiv_na_psihichnij_rozvitok_ditini/
<https://kidsplace.online/ua/kyiv/blog/pravila-pereglyadu-televizora-dlya-ditini>

*Упорядкувала практичний психолог ЗДО №8
Халамай Ірина Миколаївна*

